

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.010/2023/6.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Miskolczi Róbert (cím1) ügyvéd által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek -, a Dr. Vaskó László (cím3) ügyvéd által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen munkaviszony megszüntetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.M.70.050/2022/22. számú ítélete ellen az alperes által 24. alszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helyben hagyja azzal a pontosítással, hogy az alperes a Nyíregyházi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására az állam által előlegezett költséget köteles megfizetni.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 80 000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a feljegyzett 254 959 (kettőszázötvennégyezer-kilencszázötvenkilenc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított – és a fellebbezés által érintett – tényállás lényege szerint a felperes az alperesi jogelőddel 2013. november 2. napjától létesített közalkalmazotti jogviszonyt családsegítés tanácsadó munkakörben, amelyhez a munkáltatói jogkör gyakorlója nem készített munkaköri leírást. A közalkalmazotti jogviszonyt (VÁROS) Önkormányzata Képviselő-testületének 2020/2013. (VIII.28.) Kt. és 224/2013. (IX. 12.) Kt. számú határozata alapozta meg, ugyanis a felperes a képviselő-testülettől 2013. november 2.

napjától 2018. augusztus 31. napjáig terjedő időtartamra magasabb vezetői megbízást kapott intézményvezetői feladatok ellátására. Ezen megbízásból eredő feladataira 2015. április 16. napi hatályba lépéssel munkaköri leírást is kézhez vett.

[2] Az alperes a perrel érintett időszakban önálló jogi személy volt, de az önkormányzat képviselő-testületének döntése alapján pénzügyi és gazdálkodási feladatait a Városi Kincstár látta el együttműködési megállapodás alapján.

[3] A felperes 2016. január 26. napján kelt nyilatkozatával lemondott a magasabb vezetői megbízásról, amelyet a képviselő-testület 2016. január 31. napjával elfogadott. 2016. február 1. napjától az alperesi intézmény vezetésével átmenetileg tanulát bízta meg. A felperes kezdeményezésére 2016. február 1. napi hatállyal a felperes kinevezését jogi és szervezési ügyintéző munkakörre, majd 2016. április 25-én heti 20 órás részmunkaidős foglalkoztatásra módosították, de munkaköri leírást nem kapott.

[4] A képviselő-testület 198/2016. (VI.23.) Kt. számú határozatával 2016. július 1. napjától 2021. június 30. napjáig terjedő időtartamra az alperesi intézmény intézményvezetői feladatainak ellátásával (magasabb vezető) ismét a felperest bízta meg, és döntött a napi 8 óra munkaidő megállapításáról is azzal, hogy a felperes közalkalmazotti munkaköre foglalkozásszervező és jogi ügyintéző, a fizetési fokozata I. osztály 4. fizetési fokozata. A közalkalmazotti kinevezés módosításáról mindkét fél által aláírt okirat, valamint munkaköri leírás nem készült.

[5] A Magyar Államkincstár központi illetményszámfejtő rendszerében (KIRA) előállított, 2016. július hó 4. napján kelt „Kinevezés módosítása közalkalmazotti jogviszonyban” megnevezésű okiratot a felperes és a képviselő-testület nevében a polgármester írta alá, melyben 2016. július 1. napi hatállyal heti 40 órás teljes munkaidőt és új illetményt határoztak meg, továbbá megjegyzésként rögzítették, hogy a 198/2016. (VI.23.) Kt. számú határozat alapján intézményvezetői feladatok ellátásával bízták meg a felperest 2016. július 1. napjától 2021. június 30. napjáig. Rögzítették azt is, hogy a kinevezés egyebekben változatlan marad.

[6] A képviselő-testület 338/2016. (XII.22.) Kt. számú határozatával a felperes munkahelyi pótlékát 2016. július 1. napjára visszamenőleg meghatározta, míg a 339/2016. (XII.22.) Kt. számú határozatával szociális ágazati összevont pótlékáról rendelkezett 2016. december 1. napjától kezdődő hatállyal. Mindkét határozat utalt arra, hogy a foglalkoztatásszervezői munkaköre fennállásáig munkahelyi pótlékra jogosult.

[7] A képviselő-testület 26/2020. (I.30.) Kt. számú – zárt ülésen hozott – határozatával a felperes közalkalmazotti jogviszonyát – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 30. § (1) bekezdése c) pontjának második

fordulata alapján – felmentéssel megszüntette, a felmentési időt 30 napban határozta meg, a felmentés időtartamára a munkavégzési kötelezettség alól mentesítette. Megállapította, hogy a Kjt. 37. § (2) bekezdés alapján végkielégítésre nem jogosult.

[8] A felmentés indokolásának első bekezdése a következőt tartalmazta: „Az alább körülírt körülményekből, információkból a munkáltatói jogkör gyakorló arra az álláspontra jutott, hogy Felperes intézményvezető közalkalmazotti jogviszonyát megszünteti felmentéssel a Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontja szerint, mivel Felperes intézményvezető intézményvezetői munkáját nem végzi megfelelően.”

[9] Ezt követően tételesen kimutatta az indokolásban a (VÁROS) Kincstár 2017., 2018. és 2019. években az önkormányzat felé irányuló és az alperesi intézmény gazdálkodási szabálytalanságait illető megkereséseit, valamint az önkormányzat ezekkel kapcsolatos válaszleveleit, amelyek alapján megállapítható volt, hogy a felperes intézményvezető pénzügyi ellenjegyzés nélkül vállalt kötelezettséget, továbbá több esetben az érvényesítés és az azt követő pénzügyi teljesítés az intézményvezető írásbeli utasítására történt. A Városi Kincstár jelzései továbbításra kerültek a felperes felé, aki ezekre írásban válaszolt, azonban érdemi lépés az ügyekkel kapcsolatban nem történt.

A felmentés indokolása rögzítette, hogy 2018. novemberben a polgármester írásban felszólította a felperest a kötelezettségvállalások, illetve beszerzések esetében a jogszabályokban, továbbá a belső szabályzatokban foglaltak betartására.

Az indokolás utal arra, hogy a belső ellenőrként eljáró (CÉG) végrehajtotta az alperesnél a gazdálkodási jogkörök együttműködési megállapodásának megfelelő gyakorlása ellenőrzését és az erről készített jelentésében javasolta az alperesnél kialakult szabálytalan szerződéses kapcsolatokra, beszerzési gyakorlatra és gazdálkodásra tekintettel az alperes teljes körű pénzügyi átvilágítását. A képviselő-testület a 266/2019. (VII.25.) Kt. számú határozatában elrendelte az alperes gazdálkodásának a javasolt időszakra vonatkozó teljes körű pénzügyi átvilágítását, amelyet a (CÉG) végzett el, és az erről készült jelentésről a felperes 2019. november 13. napján értesült, amelyben foglaltakra tekintettel elkészítette az intézkedési tervet.

A felmentés indokolása szerint az átfogó vizsgálati jelentésben foglalt megállapítások megalapozzák a munkáltatói intézkedést.

Utalt az államháztartásról szóló 2011. évi CLXV. törvény 10. § (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a költségvetési szerv vezetője felelős a közfeladatok jogszabályban, alapító okiratban, belső szabályzatban foglaltaknak megfelelő ellátásáért, valamint a költségvetési szerv számára jogszabályban előírt kötelezettség teljesítéséért. A felperes intézményvezető 2015. április 16. napjától érvényes munkaköri leírásában foglaltak szerint felelős anyagilag és erkölcsileg az intézmény egészének működéséért, az intézményben végzett szociális és gyermekjóléti munka színvonaláért; tervezi, szervezi, irányítja és ellenőrzi az intézmény szakmai és gazdasági működésének valamennyi területét; elkészíti az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát, közreműködik a kötelezően előírt szabályzatok, továbbá az intézmény működését segítő egyéb szabályzatok, rendelkezések, beszámolók elkészítésében; tervezi, szervezi, irányítja és ellenőrzi az intézmény szakmai és gazdasági működésének valamennyi területét; ellátja az intézmény működését érintő jogszabályokban, önkormányzati rendeletekben és döntésekben a vezető részére előírt feladatokat.

Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes intézményvezető vétkesen megszegte a körülírt ügyekben, a jelentésben is megjelölt jogszabályi rendelkezéseket, valamint a munkaköri leírásában meghatározott kötelezettségeit.

[10] A felmentést 2020. január 31. napján közölték a felperessel, így a közalkalmazotti jogviszonya 2020. március 6. napjával szűnt meg. A jogviszony megszűnéskor a havi távolléti díja 580 998 forint volt.

[11] Az alperes 2020. március 7. napján megfizetett időarányosan 6 nap szabadság megváltása jogcímén járó és 30 nap felmentési időre járó távolléti díjat.

[12] A felperes a felmondás közlését követő 30 napos törvényes határidőben keresetlevelet terjesztett elő (VÁROS) Önkormányzatával, mint alperessel szemben a felmentés jogellenességének jogkövetkezménye iránt, majd az alperes írásbeli ellenkérelmére figyelemmel és a bíróság felhívására – téves perlés jogcímén – perbe vonta az alperest, amelyet a bíróság engedélyezett és a korábbi alperest a perből elbocsátotta. Az elsőfokú bíróság végzése – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett.

[13] A felperes pontosított kereseti kérelmében a felmentés jogellenességének jogkövetkezményeként elsődlegesen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 82. § (4) bekezdése alapján kompenzációs káratálcány címén 2 havi távolléti díjnak megfelelő 1 161 996 forint, és ezen összeg 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, másodlagosan a Kjt. 33. § (1) és (2) bekezdése szerint a felmentési időre járó 2 havi távolléti díjnak megfelelő összeg címén 1 161 996 forint, és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, továbbá az Mt. 82. § (3) bekezdésének a) pontja alapján a Kjt. 37. § (6) bekezdés b) pontjára alapítva végkielégítés címén 2 havi távolléti díjnak megfelelő 1 161 996 forint, és ezen összeg 2020. március 7. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Emellett kérte az Mt. 125. § szerint a 2019. évi 6 nap szabadsága megváltását 140 448 forint összegben, ezen összeg 2020. március 7. napjától számított törvényes késedelmi kamatával.

A felperes bejelentette a perköltség megfizetése iránti igényét is azzal, hogy a jogi képviselő egyszeri 400 000 forint megbízási díjra, és tárgyalásonként 40 000 forint díjazásra jogosult a megbízási szerződés értelmében.

Keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes felmentése, annak indokolása szerint kizárólag csak az intézményvezetői munkáját kifogásolta, az alap közalkalmazotti jogviszony felmentése indokát nem adta meg, ezért a Kjt. 23. § (6) bekezdése alapján a kinevezése szerinti munkakörében kellett volna tovább foglalkoztatni. A felmentés indokát érdemben is támadta azzal, hogy az nem világos és nem okszerű, mert nem derül ki, hogy a „rossz vezetés” hogyan hat ki az alap közalkalmazotti jogviszonyára. Vitatta a kötelezettségszegések megtörténtét – ekként a felmentés valós voltát -, továbbá utalt arra, hogy azok valóságuk esetén is legfeljebb a magasabb vezetői megbízás visszavonását alapozhatták volna meg. Jogi

érvelésében több eseti döntést is felhívott (Kúria Mfv.10.084/2018/4., Mfv.I.10.005/2002/3., Mfv.I.10.249/2007/3., EBH2004.1157).

[14] A felperes szerint a közalkalmazotti jogviszonyában meghatározott munkaköre a gazdálkodással kapcsolatos kötelezettség teljesítésére nem vonatkozott munkakörében a jogi tanácsadás nem jelentette a mindenkori intézményvezető munkájának jogi segítségét. Kétségbe vonta, hogy a felmentés összefoglaló jelleggel tartalmazott volna indokolást a munkaköréből való felmentésre vonatkozóan, és álláspontja szerint a felmentésben közölt indokok kizárólag a magasabb vezetői megbízásával összefüggő kötelezettségszegéseket jelöltek meg, amit alátámaszt az alperes Szervezeti és Működési Szabályzata is az intézményvezető jogkörének meghatározása körében.

[15] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen az eljárás megszüntetésére, érdemben a kereset teljes elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. A perköltség iránti igényét az alapul fekvő megbízási szerződésre hivatkozással 400 000 forint + áfa egyszeri, és tárgyalásonként 50 000 forint + áfa jogi képvisellel felmerült munkadíj összegében jelölte meg.

[16] Az eljárás megszüntetése iránti kérelme alapjaként hivatkozott a Pp. 51. § és az Mt. 287. § rendelkezéseire, amelyekre figyelemmel a felperesnek igazolási kérelemmel kellett volna élnie az alperes perbe vonásáról szóló nyilatkozata megtételével egyidejűleg. Miután a felperes igazolási kérelemmel nem élt, ezért a bíróságnak a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pont alapján – a Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontjára hivatkozással – csak az eljárás megszüntetéséről lehetett volna jogszerűen döntenie.

[17] Érdemi védekezésében hivatkozott arra, hogy az elsődleges és másodlagos kereseti kérelem egymás mellett nem megengedhető.

Az alperes a felmentést jogszerűnek tekintette, mivel annak indoka világos, valós és okszerű. A munkáltató a felperes közalkalmazotti jogviszonyát szüntette meg, a vezetői megbízás visszavonására külön nem került sor, figyelemmel arra, hogy az a közalkalmazotti jogviszony nélkül önmagában nem maradhat fenn. A felmentés indokolásában megjelölt kötelezettségszegések a felperes alap közalkalmazotti jogviszonyára vonatkozóan is megállnak, mivel a felperesnek jogi ügyintézőként a kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos pénzügyi ellenjegyzések tekintetében feladatokat kellett volna ellátnia, amelyeket elmulasztott. Elfogadta, hogy a szerződéskötés, mint kötelezettségvállalás intézményvezetői hatáskör volt, azonban annak előkészítése, és az aláírásához kapcsolódó egyéb feltételek biztosítása a felperes jogi ügyintézői feladatkörébe tartozott. A felperes munkakörébe tartozó feladatai megszegését összefoglaló jelleggel tartalmazta a felmentés indokolása.

[18] Az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelme tekintetében a felperes hivatkozott arra, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény

(továbbiakban: Pp.) 51. § rendelkezése alapján a keresetlevél benyújtása határidőben történt, amelynek alátámasztásaként több eseti döntésre is utalt (BH1995.323., BH1994.515.).

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem címén kompenzációs átalány kártérítésként 1 161 996 forintot, és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá végkielégítés címén bruttó 1 161 996 forintot, és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. évi szabadság megváltása címén bruttó 140 448 forintot, és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 680 000 forint perköltséget, valamint az államnak – külön felhívásra – 23 110 forint perköltséget.

Megállapította, hogy 465 033 forint feljegyzett kereseti eljárási illeték az állam terhén marad.

[20] Az ítélete indokolásában az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelme tárgyában a Pp. 51. § és az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pont rendelkezései, valamint a 4/2003. PJE és 4/2013. (IX.23.) KMK vélemény rendelkezéseire utalással megállapította, hogy annak volt csak jelentősége, hogy a felperes határidőben terjesztette-e elő keresetlevelét és eljárásjogi értelemben irreleváns az, hogy a megfelelő alperessel szemben történt-e. A keresetindítási határidő anyagi jogi természetű, amelyre a Pp. határidőkre és mulasztásra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak. Ebből következően az alperes álláspontja téves volt a tekintetben, hogy a felperesnek a téves perlés felismerését követően az új alperes perbevonásakor igazolási kérelemmel kellett volna élnie.

[21] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában az ügy érdemét érintően azt állapította meg, hogy a felmentés nem felel meg a világosság, valóság és okszerűség követelményének, ennek okán jogellenes. A munkáltató kizárólag az intézményvezetői magasabb vezetői megbízással összefüggő – a vezetői munkakörbe tartozó – kötelezettségszegésekre alapította a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetését, így nem adja világos, valós és okszerű indokát annak, hogy az alap közalkalmazotti jogviszony megszüntetését milyen okokra alapította. Mindezt alátámasztja a felmentés indokolásának első bekezdése, amely egyértelműen a felperes intézményvezető közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetésére utal, amelynek indokát is csak abban jelöli meg, hogy a felperes az intézményvezetői munkáját nem végezte megfelelően. Rámutatott arra is, hogy a felmentés indokolásának további tartalma tételesen felsorolja a felrótt kötelezettségszegéseket, amelyek kivétel nélkül az intézményvezetői feladatokat érintették, és, hogy abban a felperes, mint intézményvezető 2015. április 16. napjától hatályos munkaköri leírásában foglaltakra utalt vissza a munkáltató. Erre is figyelemmel a bíróság nem tartotta szükségesnek a felperes alap közalkalmazotti jogviszonya szerinti munkakör tartalmának és megnevezésének bizonyítását, valamint a felmentés indokolásában megjelölt kötelezettségszegések vizsgálata érdekében a szakértői bizonyítást sem. Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlat több eseti döntését is felhívta (MD.II.698., Mfv.I.10.005/2002/3., Mfv.I.10.249/2007/3., EBH2004.1157.).

[22] Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét a keresetlevél beadásakor rögzült 7 750 550 forint összegben állapította meg. Figyelemmel arra, hogy az alperes a megváltoztatott kereset vonatkozásában közel 70%-os arányban pervesztesnek minősült, ezért köteles megtéríteni a felperes által felszámított és megbízási szerződéssel igazolt, ugyanakkor alperes által sem vitatott perköltséget (400 000 forint egyszeri megbízási díj + 7 tárgyalásra összesen 280 000 forint díjazás).

[23] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést terjesztett elő az alábbiak szerint:

[24] Elsődlegesen kérte a Pp. 117. § (1) bekezdés alapján az ügy eldöntése érdekében elrendelni, a felperes által a perben érvényesített szabadság megváltása iránti követelés, valamint a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos követelés elkülönítését, és kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését a Pp. 379. § alapján. Emellett kérte a felperesnek az elsőfokú eljárásban a perköltség fizetésére való marasztalását a már előterjesztett megbízási szerződés figyelembevételével. A másodfokú eljárásban is előterjesztette perköltség iránti igényét a megbízási szerződés alapján 200 000 forint + áfa, azaz 254 000 forint megfizetése iránt.

[25] Amennyiben az elsődleges fellebbezési kérelem megalapozatlan, úgy másodlagos fellebbezési kérelmében kérte az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatni, és az elmaradt jövedelem címén kompenzációs általány kártérítésként bruttó 1 161 996 forint, és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, továbbá végkielégítés címén bruttó 1 161 996 forint és ennek 2020. március 7. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetése iránti kereset, továbbá a felperesnek 680 000 forint perköltség megfizetésére irányuló keresete elutasítását. Kérte kötelezni a felperest az elsőfokú eljárásban alperes részére 400 000 forint + áfa, azaz 508 000 forint ügyvédi munkadíj, valamint tárgyalásonként 40 000 forint + áfa, azaz összesen 355 600 forint, így mindösszesen 863 600 forint ügyvédi munkadíj, mint perköltség viselésére, emellett a másodfokú eljárásban 200 000 forint + áfa, összesen 254 000 forint perköltség megfizetésére.

[26] Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság az elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelmét megalapozatlannak találja, úgy harmadlagos fellebbezési kérelmében kérte a Pp. 117. § (1) bekezdés alapján az ügy eldöntése érdekében elrendelni a felperes által a perben érvényesített szabadság megváltása iránti követelés, valamint a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos követelés elkülönítését és a Pp. 381. § alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[27] Végül a fentiek megalapozatlansága esetére negyedleges fellebbezési kérelmében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az ítélet rendelkező részében a marasztalást (elmaradt jövedelem címén, kompenzációs átalány kártérítésként) bruttó 1 161 996 forintra változtatni, és az alperes által felperes részére fizetendő 680 000 forint perköltségben való marasztalást részben megváltoztatni akként, hogy az alperest mentesíteni a perköltség megfizetése alól, és kötelezni a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 276 000 forint + áfa, összesen 350 520 forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget. Emellett kérte kötelezni a felperest a másodfokú eljárásban felmerült 50 000 forint + áfa, összesen 63 500 forint perköltsége megtérítésére kötelezni.

[28] Az elsődleges fellebbezési kérelme jogalapjaként fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, mely szerint a bíróságnak hivatalból meg kell szüntetnie az eljárást a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontja alapján, mivel a felperes elmulasztotta az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, keresetlevél előterjesztésére nyitva álló határidőt. A keresetlevél alatt azt a keresetlevelet kell érteni, amelyben alperesként a felperes munkáltatója – és nem bárki más, például (VÁROS) Önkormányzata -, vagyis a (ALPERES) van megjelölve. Az elsőfokú ítéletnek a per megszüntetése iránti kérelmet elutasító rendelkezése anyagi jogszabályi rendelkezésbe ütközik. A 30 napos keresetindítási határidő olyan elévülési jellegű határidő, amelynek az elmulasztása esetén az eljárás hivatalból történő megszüntetésének van helye. A Pp. 51. § rendelkezéseit nem kiragadva kell értelmezni, hanem a Pp. egyéb rendelkezésének figyelembevételével. A Pp. 51. § nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely szerint téves perlés esetén az új alperes perbevonásakor a keresetlevél előterjesztésének joghatásai fennmaradnának a perbe vont új alperes tekintetében. Mindebből az következik, hogy az elsőfokú bíróságnak az eljárást hivatalból meg kellett volna szüntetnie, illetve hivatalból meg kell szüntetni.

[29] A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi álláspont téves a tekintetben, mely szerint a felperes esetében az intézményvezetői feladatok nem megfelelő ellátása kizárólag a vezetői megbízás visszavonását eredményezhette volna, és a felmentés kizárólag a kinevezésben meghatározott egyéb munkakörrel összefüggő magatartáson alapulhatott. A magasabb vezetői, illetve vezetői megbízással rendelkező közalkalmazott jogviszonyának megszüntetése esetén a magasabb vezetői, illetve vezetői megbízás visszavonása szükségtelen, a jogviszony megszüntetésével egyidejűleg a magasabb vezetői, illetve vezetői megbízás is megszűnik (Kúria Mfv.II.10.084/2018/4.). Az elsőfokú ítéletben hivatkozott eseti döntések nem azonos tényállás alapján születtek, a perbeli esetben a felperes ténylegesen csak a jogi ügyintézői munkakört látta el, amely élesen nem különült el az intézményvezetői megbízatásból eredő feladatoktól és ahhoz kapcsolódott.

[30] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Pp. 346. § (5) bekezdés rendelkezésébe ütközik, mivel nem tartalmazza a jogi indokolás az ítélet alapjául szolgáló azon jogszabályt, amelyre az ítélet alapul a tekintetben, hogy a magasabb vezetői munkakörből eredő kötelezettségek megszegése esetén csak a magasabb vezetői megbízás visszavonásának van helye, nincs helye a közalkalmazott jogviszony megszüntetésének nem megfelelő munkavégzés miatt. A fellebbezéssel támadott ítélet a Kjt. 30. § (1) bekezdés c)

pontja rendelkezésébe ütközően törvényt sértő. Az ítéletben szereplő eseti döntések alapján való döntés jogellenes, figyelemmel az Alkotmánybíróság 20/2017.(VII.18.) AB határozatában kifejtettekre is, amely kimondta, hogy a bíróság ítélete nem alapulhat csupán bírói gyakorlatra, illetve közzétett eseti döntésekre, hanem a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kell a jogvitát eldönteni.

[31] Az alperes kifejtette, hogy a felperes a magasabb vezetői megbízásból eredő munkaköri kötelezettségét sorozatosan, hosszabb időn keresztül, többszöri figyelmeztetés ellenére, vétkezen megszegte, amikor úgy vállalt kötelezettséget, hogy az általa aláírt szerződéseken pénzügyi ellenjegyzés nem volt. Utalt a Kúria Mfv.10.531/2015/3. szám alatt közzétett eseti döntésére, és ezen túlmenően arra is, hogy a felperes nem csak a magasabb vezetői munkaköréből eredő kötelezettségét szegte meg, hanem a jogi ügyintéző munkaköréből eredő kötelezettségét is. Megalapozatlan és iratellenes az elsőfokú bíróság ítélete indoklásának azon része, mely azzal kapcsolatos, hogy a felmentés nem tartalmaz az alap közalkalmazotti jogviszonnyal – jogi és szervezési ügyintéző, vagy foglalkoztatásszervező és jogi ügyintéző – munkakörrel kapcsolatos kötelezettség-szegést. A felperesi nyilatkozatokból (16. számú tárgyalási jegyzőkönyv 33-34. oldal) megállapítható, hogy a jogi tevékenység ellátása a felperes feladata volt, és az nem volt szétválasztható az intézményvezetői tevékenységtől. Ezt alátámasztotta tanú3 tanú vallomása is.

Összességében alperesi álláspont szerint a felmentésben leírt indoklás valós, okszerű és világos, megfelel az MK 95. számú állásfoglalásnak. Sérelmezte továbbá az alperes, hogy az elsőfokú ítélet [142], [144] és [146] pontjai ellentmondásban állnak.

[32] A harmadlagos fellebbezési kérelme indokaként alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elzárta annak lehetőségétől, hogy a Pp. preambulumban meghatározott tisztességes eljárás elvének érvényesülésével, a Pp. 265. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási érdekének megfelelően a perben jelentős azon tényt bizonyítsa, miszerint a felperesnek, mint jogi ügyintézőnek volt kötelezettsége a szerződések előkészítése, mely kötelezettségének nem megfelelően tett eleget, így munkáját jogi ügyintézőként sem végezte megfelelően. Az alperes által előterjesztett bizonyítási indítvány szerint a tanúkat az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna hallgatnia, emiatt szükséges és indokolt az elsőfokú eljárás megismétlése (TANÚ9), tanú10, tanú11, tanú4, tanú2 és tanú13 tanúk meghallgatása és szükség esetén az alperes által indítványozott szakértői vizsgálat elrendelése érdekében.

[33] A negyedleges fellebbezési kérelmét alperes azzal indokolta, hogy az elmaradt jövedelem címén kompenzációs átalány kártérítésként meghatározott marasztalási összeg nem bruttóban szerepel az ítélet rendelkező részében, így az a jogerőre emelkedése esetén nettó összegben végrehajtható, amely ellentétes a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXLVII. törvény 1.§ (3) bekezdés rendelkezésével.

Az alperes szerint az elsőfokú bíróság a felperes perköltsége összegét megalapozatlanul állapította meg, mivel a felperes nem terjesztett elő 400 000 forint egyszeri ügyvédi munkadíjra vonatkozó megbízási szerződést. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú ítélet indoklása jogszabálysértő és megalapozatlan, mivel a felperes által felszámított perköltséget az alperes vitatta.

Az alperes az eljárás megindulásakor érvényesített 7 750 550 forint pertárgyértékhez képest az elsőfokú ítéletben meghatározott 2 464 440 forint marasztalási összeg alapján a felpereset 69%-os arányban pervesztesnek értékelte, amellyel ellentétes az alperest terhelő perköltség megállapítása. Utalt a Pp. 86. § (2) bekezdés rendelkezésére, amelyre figyelemmel a felperes köteles megtéríteni az alperes részére, mint szükségtelenül okozott perköltségrészt az elsőfokú eljárásban 276 000 forint + áfa, összesen 350 520 forint összeget.

[34] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – mint érdemben helyest – helybenhagyni, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 2. § (2) bekezdése szerint az alperest a másodfokú eljárásban felmerült 160 000 forint perköltségben marasztalni.

[35] Az alperes elsődleges fellebbezési kérelmét azért találta megalapozatlannak, mivel álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság ítélete [97] - [120] pontjaiban foglalt indokolása teljes mértékben helytálló volt, és az alperes nem szolgáltatta törvényi indokát annak, hogy az ügy eldöntése érdekében mely okból lenne célszerű az igények elkülönülten történő tárgyalása.

[36] A másodlagos fellebbezési kérelemmel kapcsolatban előadta, hogy az alperes a bizonyítási eljárás során nem tudta igazolni annak tényét, mely szerint a felmentés megfelelt volna a világosság, valóság és okszerűség követelményének, ezért azt az elsőfokú bíróság megalapozottan értékelte jogellenesnek.

[37] A harmadlagos fellebbezési kérelemre vonatkozóan állította, hogy az elsőfokú eljárás során nem merült fel olyan lényegi szabálysértés, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott. Az elsőfokú bíróság kellően megindokolta az alperes által előterjesztett tanúbizonyítás mellőzését.

[38] A negyedsorban előterjesztett fellebbezési kérelmet is megalapozatlannak tartotta, figyelemmel arra, hogy a per tárgyát nem képezik adózási kérdések, jelen perben a felperesnek az alperesnél fennállt jogviszonya a lényeges. Iratellenesnek tartotta az alperes azon hivatkozását, mely szerint nem terjesztett elő a megbízási díja vonatkozásában díjmegállapodást, emellett a Pp. 86. §-ra vonatkozó hivatkozását teljes mértékben megalapozatlannak tartotta.

[39] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre vonatkozó észrevételében fenntartotta a fellebbezésében előadottakat.

[40] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[41] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[42] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárása során kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó eljárásjogi szabálysértést nem tapasztalt, ezért a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az alperes fellebbezési kérelme és a felperes fellebbezési ellenkérelme korlátai között gyakorolta.

[43] Az ítéltábla elsődlegesen megállapítja, hogy az elsőfokú ítéletnek a 2019. évi szabadság megváltása címén járó bruttó 140 448 forint és ezen összeg 2020. március 7. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata összegében alperest marasztaló rendelkezését, valamint a felperes keresetét részben elutasító rendelkezését fellebbezés nem érintette, így az jogerőre emelkedett.

[44] E tekintetben az ítéltábla az alperesi fellebbezésre is figyelemmel szükségesnek tartja rögzíteni azt is, hogy az alperesnek a Pp. 117. § (1) bekezdés rendelkezésére alapított, elkülönítés iránti kérelme nem foghatott helyt. A törvényi rendelkezés egyértelműen a perben érvényesített egyes követelések (...), valamint általában a perben eldönthető egyes vitás kérdések elkülönítve történő tárgyalását teszi lehetővé, ezért az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett rendelkezései által érintett követelés elkülönített tárgyalása nem lehetséges. A másodfokú eljárásban az alperes fellebbezését az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el, így nyilvánvalóan az elkülönített tárgyalás lehetősége emiatt sem merülhetett fel. Emellett szükséges utalni arra is, hogy a Pp. mérlegelési lehetőséget biztosít a bíróság számára az elkülönítés kérdésében való döntés során, és a bíróságot a fél eziránt előterjesztett kérelme nem köti.

[45] Az ítéltábla az alperes fellebbezési kérelmét megvizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, továbbá a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint az egyéb adatokkal összevetve megfelelően értékelte és mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg, és abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló, helytálló jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság a döntését kimerítően, eseti döntések felhívásával megindokolta, azzal az ítéltábla egyetért, azt megismételni nem kívánja, és csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki az alábbiakat:

[46] Az alperes által sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem vitatott tény az, hogy a felperes a keresetlevelét az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja által meghatározott harminc napos határidőben terjesztette elő. Az már a per érdemi eldöntésére tartozó kérdés, hogy a keresetlevelet a megfelelő alperessel szemben nyújtotta-e be. A bíróságnak a Pp. 6. §

által meghatározott közrehatási tevékenysége körében figyelmeztetnie szükséges a felperest, amennyiben a pert nem az ellen indította meg, akivel szemben az igénye érvényesíthető. Az elsőfokú bíróság a perfelvétel lezárásáig ezen tájékoztatási kötelezettségét az anyagi pervezetés keretében is teljesítheti, mindez a keresetlevél előterjesztésére nyitva álló határidő szempontjából jelentőséggel nem bír. A törvény a felperes méltányolható érdekére tekintettel, valamint a pergazdaságosság elvét is szem előtt tartva megengedi az új alperes megnevezését téves perlés esetén. A Pp. 51. § valóban nem tartalmaz rendelkezést a keresetlevél előterjesztése joghatásainak fenntartására vonatkozóan, mivel ez az eljárásjogi kérdés a téves perlés esetén fel sem merül. A Pp. 178. § (1) bekezdés rendelkezik a visszautasított keresetlevélhez fűződő joghatások fenntartásáról. A Pp. 51. § rendelkezése éppen azt az eljárásjogi lépést iktatja ki a perben, hogy a nem megfelelő alperes perlésekor a keresetlevél visszautasításra kerüljön. A bíróság tájékoztatása ellenére a nem megfelelő alperessel szemben fenntartott kereset nem visszautasításra, hanem elutasításra kerülhet. A Pp. 51. §, mint általános szabály szerinti téves perlés esetén a keresetlevél előterjesztésének joghatásai folyamatosan fennállnak, hiszen azt megszüntető határozat, intézkedés nem következik be. A felperesnek a megfelelő alperes perbe vonása iránti kérelmével egyidejűleg igazolási kérelmet ezért nem kellett előterjesztenie, mivel a keresetindítási határidőt nem mulasztotta el.

[47] Mindezek alapján az elsőfokú bíróságnak az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasító rendelkezése teljes mértékben megalapozott és a jogszabályoknak megfelelő volt.

[48] Az alperes másodlagosan és harmadlagosan előterjesztett fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletét és annak indokolását támadta. Ebben a körben az ítéltábla elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy az alperes által közölt felmentés indokolása a perben további indokokkal nem egészíthető ki. A per tárgya kizárólag a felperessel közölt felmentés és az abban megadott indoklás vizsgálata volt, a felmentési okot alátámasztó bizonyítás nem lépheti túl a felmentés indokolásának kereteit (EBH2003.899). A felmentés utólag nem egészíthető ki újabb felmentési okkal, nincs helye új felmentési indok igazolásának sem (BH2001.142.).

[49] Az ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a tekintetben, hogy a felmentés címzettje a felperes, mint intézményvezető volt, továbbá a felmentés indokolása következetesen – többször és folyamatosan – az intézményvezető közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetéséről és annak okairól szól; semmilyen formában nem érinti a felperes foglalkoztatásszervezői és jogi ügyintézői munkakörét, melyre vonatkozóan a 198/2016. (VI.23.) Kt. számú határozatnak megfelelő szabályos – a felperes által is elfogadott és aláírt – kinevezés nem is készült. Ebből következően az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes intézményvezetői megbízásának megszüntetése nem érinti a volt vezető határozatlan időre létrejött közalkalmazotti jogviszonyát, azaz a felperest ezen eredeti munkakörében kellett volna tovább foglalkoztatni. Az alperes munkáltató szándéka azonban nyilvánvalóan a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésére irányult, ennek ellenére a felmentés és annak indokolása a közalkalmazotti kinevezés szerinti munkakört teljes mértékben figyelmen kívül hagyta. A felperes határozott idejű vezetői megbízása azonban nem egyezik a határozatlan idejű közalkalmazotti kinevezés szerinti munkakörével. A vezetői megbízás megszűnése vagy

megszüntetése független a közalkalmazotti jogviszony fennállásától, amennyiben ezen közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére vonatkozóan intézkedés nem történik (EBH2009.1992.).

[50] Tekintettel arra, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyából származó feladatára vonatkozóan a felmentés indokolást egyáltalán nem tartalmazott, ezért a felmentés nem elégítette ki a világos indokolás követelményét. Ezen értelmezést támasztja alá a BH2005.140. és a BH2011.113. számú eseti döntés, ezért az elsőfokú bíróság jogszerű döntést hozott annak megállapításával, hogy a felmentés indokai a felperes vezetői megbízásának nem megfelelő teljesítése körében értékelhetőek, így csak a vezetői megbízás visszavonásához szolgálhattak volna alapul.

[51] Az alperes arra is tévesen hivatkozott, hogy a vezetői megbízás és a kinevezés szerinti munkaköri feladatok együttesen alkották a felperes munkaköri feladatait, ezért a nem megfelelő munkavégzés alapja lehetett a felmentésnek. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felmentés a felperes kinevezés szerinti munkaköri feladatai nem megfelelő ellátásáról egyetlen mondatot sem tartalmaz. Az alperesnek ezzel ellentétes, a perben utólagosan kifejtett értelmezése nem fogadható el. Az elsőfokú bíróság helyes jogkövetkeztetést vont le arról, hogy a felmentésben hivatkozott kötelezettségszegések a felperes vezetői megbízása alapján ellátandó feladatokkal függtek össze, és a közalkalmazotti jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére ez okszerű indokként nem adhatott alapot.

[52] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme indokaként megjelölt eseti döntés (Kúria Mfv.II.10.084/2018/4.) is azt a jogi értelmezést támasztja alá – az alperes értelmezésével szemben –, hogy a magasabb vezetői, illetve vezetői megbízás visszavonása szükségtelen a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével egyidejűleg, ennek azonban az a feltétele, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogszerűen, azaz felmentés esetén valós, világos és okszerű indokokkal történjen. Az alperesnek az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontja az volt, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát szüntette meg, a vezetői megbízás visszavonására külön nem került sor. Ebben az esetben az alperesi felmentésnek meg kellett felelnie a Kjt. 30. § (2) bekezdés előírásának, azaz az indokolásból a felmentés okának világosan ki kellett tűnnie, és a munkáltatónak kellett bizonyítania, hogy ezen indok valós és okszerű. Az alperesnek a felmentés indokolásában legalább meg kellett volna jelölnie a felperes közalkalmazotti jogviszonyban meghatározott munkakörét, és ezen belül azon kötelezettségszegéseket, amelyek azt igazolták, hogy ezen munkakörében nem végezte a munkáját megfelelően.

[53] Az ítéltábla szükségesnek tartja megjegyezni azt is, hogy az alperes által hivatkozott 20/2017. (VII.18.) AB határozat nem támasztotta alá az alperes érvelését, hiszen a határozat alapjául szolgáló tényállás teljes mértékben eltér a perbeli esettől. Jelen perben nem merült fel az, hogy az elsőfokú bíróság az ügyet az alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával, az azzal ellentétes korábbi jogszabályi rendelkezésekre tekintettel bírálta el.

[54] Az ítéltábla kiemeli a harmadlagos fellebbezési kérelemre figyelemmel, hogy maga az alperesi fellebbezés is bizonytalanságot mutatott a felperes közalkalmazotti jogviszonyában ellátandó – jogi és szervezési ügyintéző vagy foglalkoztatásszervező és jogi ügyintéző – munkakörét illetően. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem sértette meg sem a tisztességes eljárás elvét, sem az alperes bizonyítási érdekének megfelelő bizonyítási kötelezettsége teljesítésére irányuló eljárási jogait azzal, hogy mellőzte a felperes közalkalmazotti jogviszonyban meghatározott munkaköri feladatainak, és ebből eredően a nem megfelelő munkavégzésnek a bizonyítását.

[55] A negyedleges fellebbezési kérelemmel összefüggésben az ítéltábla utal a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoport által „A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei” címmel kiadott összefoglaló véleménye 3.2.b. pont alatti megállapításaira, és az abból levont azon következtetésre, mely szerint az ítélet rendelkező részének „semmilyen utalást, hivatkozást nem kell arra vonatkozóan tartalmaznia, hogy a marasztalás bruttó, vagy nettó összegű, azaz az adott juttatásnak van-e jövedelemadó tartalma (adózni kell utána a munkavállalónak, vagy nem kell adóznia). Jövedelemadó köteles juttatás megítélésénél a nettó összegben marasztalás és erre az ítélet rendelkező részében hivatkozás kifejezetten ellentétes az SZJA törvénnyel és az Mt. szabályaival”.

[56] Az elsőfokú ítéletnek az alperes perköltségben marasztaló rendelkezését támadó negyedleges fellebbezés annyiban helytálló volt, hogy a felperes által az IM. rendelet 2. § (1) bekezdésre hivatkozással benyújtott megbízási szerződés 300 000 forint összegű egyszeri ügyvédi munkadíjra vonatkozó megállapodást támasztott alá és az alperes valóban vitatta a felperes által felszámított perköltséget, azt eltúlzottnak értékelte. Az alperes ugyanakkor tévesen hivatkozott a Pp. 86. § (2) bekezdés rendelkezésére. Ezzel szemben a Pp. 83. § általános szabályai érvényesülnek, amelynek megfelelően a pernyertes felperes perköltségét a pervesztes alperes téríti meg. A perfelvételi szakban a felperes a kereseti követelése összegét leszállíthatta, az nem eredményezi – különös figyelemmel a Pp. 83. § (4) bekezdés rendelkezésére –, hogy a perbeli cselekménye a Pp. 86. § (2) szerinti jogkövetkezménnyel járjon.

[57] Az ítéltáblát a Pp. 2. § (2) bekezdés alapján kötötte a fellebbezési kérelem a vonatkozásban, hogy az alperes nem sérelmezte a felperesi perköltség megállapítását arra utalással, hogy a felperes keresetét a bíróság részben elutasította. Az alperes kizárólag arra tekintettel vitatta a felperesnek megítélt perköltség összegét, hogy az eljárás megindításakor irányadó perértékhez képest a felperest nagyobb részben pervesztesnek tekintette, és ezért az alperes javára kérte az elsőfokú perköltség megállapítását, viszont nem kérte a Pp. 83. § (2) bekezdés szerint a felperesnek megítélt perköltség megváltoztatását, mérséklését.

[58] A fenti indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 383. § (2) bekezdés rendelkezése értelmében helybenhagyta.

[59] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte a másodfokú eljárásban pervesztesnek minősülő alperest a pernyertes felperes perköltségének megfizetésére azzal, hogy azt az IM. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, mivel a felszámított összeg nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, amely egyetlen – érdemi részét tekintve, mintegy három oldalas – fellebbezési ellenkérelem előterjesztésében nyilvánult meg.

[60] A perben a feleket a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § f) pont alapján a pervesztes alperes teljes személyes illetékmentességben részesülő fél, ezért a másodfokú peres eljárás illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2023. június 22.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró